DANMARKS STATISTIK

Statistikdokumentation for Betalingsbalance 2015 Måned 11

Danmarks Statistik
Sejrøgade 11
2100 København Ø

DANMARKS STATISTIK

1 Indledning

Betalingsbalancen belyser økonomiske bevægelser mellem Danmark og udlandet. Betalingsbalancen er opgjort siden 1934. I dag ligger hovedvægten på at belyse indtægter og udgifter i forhold til udlandet. Oprindelig lå hovedvægten på at belyse landets gæld til udlandet. Belysningen af gælden sker i den særlige kapitalbalanceopgørelse - Danmarks aktiver og passiver over for udlandet. For 1991 og senere år er denne opgørelse foretaget af Nationalbanken. Betalingsbalancen udarbejdes i et samarbejde med Nationalbanken, hvor Danmarks Statistik forestår offentliggørelsen af den samlede betalingsbalance.

2 Indhold

Betalingsbalancen er en opgørelse over værdien af de økonomiske transaktioner, der inden for en given periode foretages mellem Danmark og udlandet.

2.1 Indholdsbeskrivelse

Betalingsbalancen er en opgørelse over værdien af de økonomiske transaktioner, der inden for en given periode foretages mellem Danmark og udlandet. Indtil september 2000 dækkede opgørelse også Færøerne og Grønland, men har siden da alene dækket Danmark.

2.2 Grupperinger og klassifikationer

Betalingsbalancen kan opdeles i tre hovedkonti, nemlig løbende konto, der viser indtægter og udgifter, kapitalkonto og finansiel konto, der viser,hvorledes et underskud/overskud på løbende konto er finansieret/anvendt, eller transaktioner inden for disse to konti. Under løbende konto føres hovedposterne: varer, tjenester, løn-, formue- og anden indkomst samt løbende overførsler. Det mest anvendte statistiske mål er saldoen på løbende konto, også kaldet saldoen på betalingsbalancens løbende poster eller blot betalingsbalanceoverskuddet (-underskuddet).

2.3 Sektordækning

Ikke relevant for denne statistik.

2.4 Begreber og definitioner

Resident virksomhed: En resident virksomhed er en virksomhed, som har et økonomisk interessetyngdepunkt (udøver økonomiske aktiviteter) i Danmark gennem længere tid (mere end ét år). Det betyder, at filialer eller datterselskaber af udenlandske virksomheder regnes som residente virksomheder.

Resident person: En resident person er en person, som er permanent bosiddende i Danmark, eller en person, som har været eller agter at være bosiddende i Danmark i mere end ét år. Studerende og personer i sygdomsbehandling forbliver dog residenter i deres hjemland, selv om de skulle opholde sig mere end et år i Danmark i forbindelse med deres studier eller behandling.

2.5 Enheder

Ikke relevant for denne statistik.

2.6 Population

Ikke relevant for denne statistik.

2.7 Geografisk dækning

Statistikken dækker danske residenters transaktioner med udenlandske residenter.

2.8 Tidsperiode

Der har været opgjort betalingsbalancestatistik siden 1934.

2.9 Basisperiode

Ikke relevant for denne statistik.

2.10 Måleenhed

Statistikken opgøres i kr.

2.11 Referencetid

01-11-2015 - 30-11-2015

2.12 Hyppighed

Oplysninger om betalingsbalancen offentliggøres månedligt på et overordnet niveau og kvartalsvist med større detaljeringsgrad.

2.13 Indsamlingshjemmel og EU regulering

Data stammer fra andre statistikker. Statistikken udarbejdes i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) Nr. 184/2005 af 12. januar 2005 om Fællesskabsstatistikker over betalingsbalance, international handel med tjenester og udenlandske direkte investeringer med tilhørende kommissionsforordninger.

2.14 Indberetningsbyrde

Den direkte indberetningsbyrde er nul, idet alle oplysninger indsamles gennem andre statistikker.

2.15 Øvrige oplysninger

Betalings- og kapitalbalance

DANMARKS STATISTIK

3 Statistisk behandling

Statistikken opgøres på grundlag af andre statistikker. Kilderne anvendes dels direkte dels som grundlag for beregninger over udviklingen. Nationalbankens betalingsstatistik har igennem en længere årrække udgjort en meget væsentlig kilde til betalingsbalancestatistikken.

3.1 Kilder

Statistikken opgøres på grundlag af udenrigshandelsstatistik, jf. Udenrigshandel med varer og Udenrigshandel med tjenester samt oplysninger fra Nationalbankens finansielle statistikker og fra Den offentlige forvaltning og services finanser. Der anvendes supplerende oplysninger fra andre statistikker. Kilderne anvendes dels direkte dels som grundlag for beregninger over udviklingen.

3.2 Indsamlingshyppighed

Ikke relevant for denne statistik.

3.3 Indsamlingsmetode

Ikke relevant for denne statistik.

3.4 Datavalidering

Ikke relevant for denne statistik.

3.5 Databehandling

Ikke relevant for denne statistik.

3.6 Korrektion

Løbende kontos hovedposter (varer, tjenester, indkomst og løbende overførsler) korrigeres for normale sæsonudsving. Alle poster er fordelt på indtægter og udgifter samt EU og verden udenfor EU. Der er dermed 16 serier, der sæsonkorrigeres direkte. Andre niveauer er beregnet på baggrund heraf (indirekte sæsonkorrektion). Data sæsonkorrigeres vha. X-12-ARIMA med fast modelvalg, som undersøges én gang om året. Der bliver korrigeret for påske, handelsdage og skudår, hvis disse effekter er signifikante. Der foretages ikke årsafstemning, og der kan derfor forekomme mindre forskelle imellem de faktiske og de sæsonkorrigerede tal på årsbasis.

4 Relevans

Offentliggørelsen af betalingsbalancen, særligt den månedlige opgørelse, er ofte forbundet med stor interesse fra offentligheden. Statistikken bruges særligt af ministerier, politikere og økonomiske interessenter. Betalingsbalancen bruges desuden i opstillingen af nationalregnskabet.

4.1 Brugerbehov

Betalingsbalancestatistikken indgår traditionelt som en af de vigtigste baggrundsoplysninger i tilrettelæggelsen af landets økonomiske politik. Vigtige brugere er således de økonomiske ministeriers departementer. Statistikken bruges i opstillingen af nationalregnskabet. Statistikken udgør Danmarks bidrag til opgørelsen af EU's betalingsbalance.

4.2 Brugertilfredshed

Målinger over brugertilfredshed foreligger ikke.

4.3 Fuldstændighed af data

I den danske betalingsbalance offentliggøres der data stort set svarende til kravene til indberetning til Eurostat. I nogle få tilfælde offentliggøres der flere serier, og i andre få tilfælde, hvor usikkerheden anses for stor til at åbne for selvstændig offentliggørelse, aggregeres der henover indberettede serier.

5 Præcision og pålidelighed

Opgørelsen af betalingsbalancen baseres hovedsagelig på andre statistikker. Statistikkens pålidelighed er derfor i høj grad afhængig af pålideligheden af de underliggende statistikker. Der vil navnlig være usikkerhed forbundet med de første opgørelser af en periode, idet nogle vigtige oplysninger først fremkommer på et senere tidspunkt.

5.1 Samlet præcision

Overgangen til nye kilder og metoder, som er sket fra og med opgørelsen for januar 2005, har uundgåeligt været forbundet med indkøringsproblemer. Disse har medført, at opgørelsen i et par år har været behæftet med større usikkerhed end normalt. Usikkerheden har i særlig grad været knyttet til tjenesteposten, idet det er her, de største ændringer er sket. Se i øvrigt: statistikdokumentationen for Udenrigshandel med tjenester. Der foreligger ingen usikkerhedsberegninger.

I september 2014 overgik betalingsbalancen til nye internationale retningslinjer (BPM6). I forbindelse med implementeringen af de nye retningslinjer blev oplysningerne på tjenesteskemaet udvidet med bl.a. salg af varer i udlandet efter forarbejdning i udlandet. Dette åbnede muligheden for en mere direkte sammenligning med oplysninger indberettet til andre statistikker. På den baggrund har Danmarks Statistik som varslet i okt. 2015 gennemført en systematisk kortlægning af udvalgte større virksomheders aktiviteter i udlandet. Gennemgangen har afdækket et behov for at revidere betalingsbalancen. Der gennemføres derfor en revision af perioden 2005-2014, som offentliggøres i oktober 2016. Læs mere om revisionen og analysens resultater på Betalings- og kapitalbalance.

5.2 Stikprøveusikkerhed

Ikke relevant for denne statistik.

5.3 Anden usikkerhed

Betalingsbalancen opgøres efter det dobbelte bogholderis princip. Enhver transaktion giver anledning til to posteringer, én på indtægtssiden og én på udgiftssiden. Anvendelsen af dette princip medfører, at betalingsbalancen, dvs. alle tre hovedkonti under ét, altid vil balancere i den forstand, at summen af indtægter er lig summen af udgifter, når der ses bort fra unøjagtigheder i den statistiske opgørelse, de såkaldte fejl og udeladelser.

5.4 Kvalitetsstyring

Danmarks Statistik følger anbefalinger vedrørende organisering og styring af kvalitet, der er givet i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF). Læs mere om disse på Adfærdskodeks for europæiske statistikker. Der er etableret en arbejdsgruppe for kvalitet og en central kvalitetssikringsfunktion, der løbende gennemfører tjek af produkter og processer.

5.5 Kvalitetssikring

Danmarks Statistik følger principperne i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og bruger den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF) ved implementeringen af disse principper. Dette indebærer løbende decentrale og centrale tjek af produkter og processer på baggrund af dokumentation, der følger internationale standarder. Den centrale kvalitetssikringsfunktion rapporterer til arbejdsgruppen for Kvalitet. Rapporteringen indeholder blandt andet forslag til forbedringer, som vurderes, besluttes og implementeres.

5.6 Kvalitetsvurdering

I forhold til betalingsbalancer I andre lande, der er sammenlignelige mht. størrelse og udvikling, må den danske betalingsbalance anses som værende af god kvalitet. EU vurderer i sin årlige kvalitetsvurdering, at kvaliteten af statistikken lever op til EU-kravene.

5.7 Revisionspolitik

Danmarks Statistik foretager revisioner i offentliggjorte tal i overensstemmelse med Danmarks Statistiks revisionspolitik. De fælles procedurer og principper i revisionspolitikken er for nogle statistikker suppleret med en specifik revisionspraksis.

5.8 Praksis for revisioner

Efter første offentliggørelse af betalingsbalancen bliver denne løbende korrigeret, efterhånden som supplerende eller korrigeret statistisk materiale fremkommer. For formueindkomst fra direkte investeringer erstattes de foreløbige skøn først af indberettede data op til 22 måneder efter referenceperiodens afslutning og er dermed forbundet med større usikkerhed end de øvrige data. Denne supplerende information betyder, at den endelige opgørelse af betalingsbalancen først udarbejdes to-tre år efter udløbet af referenceåret.

Det er fast praksis, at der i slutningen af september foretages fastlåsning af månederne i det foregående år. Samtidig revideres månederne i året før dette og låses atter. Det sidstnævnte år revideres internt omkring nytår mht. at kunne indgå i endelige beregninger af nationalregnskabet. Dette år bliver således endeligt i betalingsbalancen den følgende september.

DANMARKS STATISTIK

6 Aktualitet og punktlighed

Statistikken udkommer kvartalsvis ca. 70 dage efter referenceperiodens afslutning. Dog udkommer hovedresultater månedsvis ca. 40 dage efter vedkommende måneds udløb. Punktligheden er særdeles høj, idet forsinkelser i forhold til de planlagte udgivelsestider sker yderst sjældent.

6.1 Udgivelsestid for foreløbige og endelige tal

Første offentliggørelse, hvor der udelukkende offentliggøres tal på hovedposter, udkommer ca. 40 dage efter slutningen af referenceperioden. Første offentliggørelse af betalingsbalancen på detaljerede poster sker ca. 70 dage efter vedkommende kvartal. Fuld landefordeling offentliggøres ca. 10 måneder efter vedkommende år. Det er fast praksis, at der i slutningen af september foretages fastlåsning af månederne i det foregående år. Samtidig revideres månederne i året før dette og låses atter. Den sidste revision foretages i forbindelse med at det endelige nationalregnskab opstilles i år t +3.

6.2 Publikationspunktlighed

Punktligheden er særdeles høj, idet forsinkelser i forhold til de planlagte udgivelsestider sker yderst sjældent.

7 Sammenlignelighed

Den danske betalingsbalance følger den internationale standard, der er fastlagt ved IMF´s manual herfor.

7.1 International sammenlignelighed

Den danske betalingsbalance følger internationale retningslinjer og er derfor sammenlignelig med andre udviklede landes betalingsbalancer.

7.2 Sammenlignelighed over tid

Egentlige betalingsbalanceopgørelser er udarbejdet siden 1934. Fra 1949 er opgørelserne tilpasset den form, der anvendes af IMF med de begrænsninger, som det primærstatistiske materiale har sat. Frem til 1997 findes der for hovedposterne meget lange serier uden nævneværdige brud.

Fra og med 1988 foreligger opgørelsen med de vigtigste poster tilpasset IMF's manual fra 1993 for betalingsbalancen (den femte manual), jf. Nationalregnskab og betalingsbalance 1999:9 (Stat. Efterr.).

Fra og med 2005 foreligger opgørelsen tilpasset IMF's manual fra 2009 for betalingsbalancen (den sjette manual), jf. Nationalregnskab og betalingsbalance 2014:10 (Stat. Efterr.).

Brud:

- Behandlingen af rentebetalinger i forbindelse med finansielle derivater er tilpasset nye internationale retningslinier herom fra og med 1997. Dette medfører beskedne ændringer af formueindkomst, netto, men betydelige ændringer for formueindkomstens bruttobeløb, jf. Nationalregnskab og betalingsbalance 1999:11 (Stat. Efterr.).
- Et analysearbejde over tjenestehandlen har ført til, at såvel import som eksport af tjenester er øget fra og med 1999, uden at dette har påvirket de løbende posters saldo. Denne niveauændring vedrører navnlig posten øvrige tjenester, som derefter blev opdelt i fire underposter. Bestemmelsen af niveauændringen, som er i størrelsesordenen 30 mia. kr. om året, er muliggjort af, at der er i forbindelse med omlægningen af Nationalbankens betalingsstatistik i 1998 er fremkommet mere detaljerede oplysninger, jf. Nationalregnskab og betalingsbalance 2002:5 (Stat. Efterr.).
- Fra og med januar 2005 er der anvendt et nyt kilde- og metodegundlag, jf. pkt. 0.6. Navnlig bemærkes, at Nationalbankens betalingsstatistik er bortfaldet, og at statistikken over Udenrigshandel med tjenester er kommet til. Det må ventes, at ændringerne medfører databrud på stort set alle poster i større eller mindre grad. Der er dog opfattelsen, at de overordnede balancer er opgjort uden nævneværdige brud, jf. Nationalregnskab og betalingsbalance 2006:14 (Stat. Efterr.).

7.3 Sammenhæng med anden statistik

Importen i udenrigshandelsstatistikken er opgjort cif, mens den i betalingsbalancen er opgjort fob ved at fratrække omkostninger til transport og forsikring. Men i øvrigt er varehandlen i betalingsbalancestatistikken opgjort lidt anderledes end generalhandel i udenrigshandelsstatistikken, idet der korrigeres for definitoriske forskelle. Betalingsbalancens løbende poster og kapitalposter . Den mest betydende forskel udgøres af køb af brændstof i udlandet til transportmidler, navnlig til skibe i fremmed havn (såkaldt bunkring) samt køb og salg af varer, der ikke passerer den danske grænse (merchanting).

7.4 Intern konsistens

Der er fuld intern konsistens.

8 Tilgængelighed

De nyeste tal offentliggøres i en månedlig nyhedsartikel, Nyt fra Danmarks Statistik, og alle tal kan findes i Statistikbanken. Betalingsbalancen har desuden en -emneside.

8.1 Udgivelseskalender

Udgivelsestidspunktet fremgår af udgivelseskalenderen. Datoen bekræftes i ugerne forinden.

8.2 Udgivelseskalender - adgang

Udgivelseskalenderen kan findes på følgende link: Udgivelseskalender.

8.3 Udgivelsespolitik - brugeroplysning

Statistikker offentliggøres altid kl. 09:00 på dagen, der er annonceret i udgivelseskalender. Ingen uden for Danmarks Statistik ser statistikken før offentliggørelsestidspunktet. Temapublikationer mv. kan offentliggøres på andre tidspunkter af dagen. Rigsstatistikeren kan beslutte, at sådanne publikationer kan udleveres før udgivelsestidspunktet, fx til interessenter og pressen.

8.4 NYT/Pressemeddelelse

De foreløbige tal offentliggøres i Nyt fra Danmarks Statistik. I Nyt bringes saldoen på betalingsbalancens hovedposter.

8.5 Publikationer

En mere uddybende beskrivelse af tallene offentliggøres i Statistiske Efterretninger. Tallene indgår også i publikationen -Udenrigsøkonomi. Tallene indgår desuden i -Statistisk Årbog ogStatistisk Tiårsoversigt .

8.6 Statistikbanken

Seneste tal fra Nyt fra Danmarks Statistik.

Betalingsbalancens hovedposter månedlige tal kan hentes på Statistikbanken

8.7 Adgang til mikrodata

Der foretages ikke særlig lagring af grundmateriale.

8.8 Anden tilgængelighed

Statistikken indgår i opgørelsen af nationalregnskabet og leveres endvidere til OECD, EU, Den Europæiske Centralbank samt IMF.

8.9 Diskretioneringspolitik

Ikke relevant for denne statistik.

DANMARKS STATISTIK

8.10 Diskretionering og databehandling

Ikke relevant for denne statistik.

8.11 Reference til metodedokumenter

Summariske oplysninger omkring udarbejdelsen af betalingsbalancen gives i forbindelse med offentliggørelsen af betalingsbalancen i Nationalregnskab og betalingsbalance (Statistiske Efterretninger); en samlet beskrivelse findes i Hovedrevision af betalingsbalancen og i Danmarks udenrigsøkonomi 2013, hvoraf en pdf-udgave kan hentes. For en samlet dokumentation med hovedvægt på de finansielle poster kan der henvises til Den Europæiske Centralbank. En ældre detaljeret dokumentation findes i "Metodologi for Danmarks Betalingsbalance", Eurostat, 1985 (på dansk, engelsk og fransk) (udsolgt).

8.12 Dokumentation af kvalitetssikring

Resultater fra vurdering af beskrivelse af produkter og udvalgte processer foreligger i deltajeret form for hver statistik samt summarisk i rapporter til arbejdsgruppen for kvalitet.

9 Administrative oplysninger

Administrativt er statistikken placeret i kontoret Udenrigsøkonomi. Den statistikansvarlige er Casper Winther, tlf. 39 17 36 36 , e-mail: caw@dst.dk

9.1 Organisation

Danmarks Statistik

9.2 Kontor, afdeling

Udenrigsøkonomi, Økonomisk statistik

9.3 Kontaktpersonens navn

Casper Winther

9.4 Kontaktpersonens funktion

Statistikansvarlig

9.5 Adresse

Sejrøgade 11, 2100 København Ø

9.6 E-mailadresse

caw@dst.dk

9.7 Telefonnummer

39 17 36 36

9.8 Faxnummer

39 17 39 99